

справжнього учителя є висока майстерність його учнів, тому потрібно постійно вдосконалювати і поповнювати навчально-методичне забезпечення уроків.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Мельник Г. Методика викладання обслуговуючої праці: навчально-методичний посібник [для студентів спеціальності 7.010103 «Педагогіка і методика середньої освіти. Трудове навчання «] / Мельник Г. – Дрогобич: НВЦ «Каменяр», 2005. – 172 с.
2. Павх Степанія. Культура харчування. Технологія приготування кулінарних страв: навчальний посібник [для учителів обслуговуючої праці та студентів вищих педагогічних закладів освіти]/ Павх Степанія — Тернопіль-Харків: «Ранок», 2009 — 192 с.— (Серія «Практикум»)

Олексів Л.

Науковий керівник – доц. Мамус Г. М.

ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДІВ І ЗАСОБІВ НАВЧАННЯ У ПРОЦЕСІ ОБРОБКИ ДЕТАЛЕЙ ШВЕЙНИХ ВИРОБІВ

Процеси, які відбуваються в суспільстві, вимагають від загальноосвітніх навчальних закладів виховання високоосвітченої, ерудованої особистості, яка могла би проявляти творчий підхід, раціоналізаторські здібності, нестандартні шляхи вирішення завдань у будь-якій сфері діяльності. Та й у сучасній школі сьогодні урізноманітнюються методичні підходи, розробляються нові інтегровані курси й варіативні програми, здійснюється перехід до профільного навчання старшокласників. Найбільше із усіх змін хвилює зменшення годин трудової підготовки, оскільки саме на цих уроках учні можуть проявляти свою творчість, майстерність, усвідомити роль праці в своєму житті. Адже саме заняття з «Технології» забезпечують хороші умови для всебічного гармонійного розвитку особистості учня. Проектна діяльність сприяє до творчого пошуку, вдосконалення та самовираження, що відповідає віковим особливостям старшокласників.

На уроках обслуговуючих видів праці школярі виготовляють вироби різного рівня складності та художнього оформлення. Одяг як один із елементів матеріальної культури людини відображає суспільний лад, ступінь розвитку суспільства, економіки і техніки, своєрідність національної культури, особливості побуту, художні смаки і традиції народів. Естетичні і конструктивні показники одягу повинні відповідати сучасному напрямку моди за силуетом, пропорціями, формою деталей, кольором, за властивостями матеріалів, які використовують для виготовлення. Вирішення цього завдання досягається шляхом створення моделей, які відповідають сучасним нормам художнього оформлення і законам зорового сприйняття. Велике значення мають такі показники як міцність виробу, термін використання, надійність в експлуатації і формостійкість, зручність та практичність.

Прийоми обробки неосновних деталей одягу (кишень, поясів, клапанів, манжет, бретелей та ін.) потребують технологічно правильного виконання; якість їх виготовлення впливає, зокрема, на загальний зовнішній вигляд виробу. Використовуючи кишені як конструктивно-декоративні елементи, учні урізноманітнюють зовнішній вигляд фартухів, спідничок, суконь. Проте, на уроках трудового навчання вони недостатньо вивчають питання класифікації кишень, їх проектування на виробі, особливості розкроювання, послідовність обробки та з'єднання з основною деталлю. У шкільних підручниках та посібниках не розкрито у достатній кількості теоретичний матеріал. Згідно вимог програми трудового навчання окремі аспекти щодо технології виготовлення неосновних деталей, зокрема накладних кишень, учні частково вивчають у процесі проектування та пошиття фартуха, а особливості конструктивної побудови, обробки прорізних та непрорізних кишень різних видів не розглядають зовсім. Крім того, до змісту програми для профільного навчання учнів 10-11 класів відповідно до Державних стандартів освітньої галузі «Технологія» за спеціалізацією «Швейна справа» включені питання класифікації та особливостей обробки кишень різних видів [1]. Оскільки відсутні необхідні відомості про технологію виготовлення цих деталей та вузлів у шкільних підручниках, методичні розробки для вивчення даних тем вважаємо, що усунення вищезазначених недоліків є доцільним.

У результаті опрацювання літератури ми зробили висновки, що питання різновидів, розмірів, способів технології виготовлення кишень досить широко висвітлені у спеціальній

літературі, проте даний матеріал потребує аналізу та систематизації для вивчення на уроках обслуговуючих видів праці відповідно до тем навчальної програми.

Зміст навчання технології обробки кишень різних видів можна вдосконалити шляхом доповнення теоретичних відомостей, добром завдань для засвоєння навчального матеріалу, використання сучасних інформаційних технологій.

У процесі розробки креслень, моделювання та пошиття школярі розробляють фасони сучасних поясних виробів різних стилів, урізноманітнюють конструкції кишень з огляду на зміни тенденцій моди, власних смаків. Вони самі спонукають учителя до внесення окремих коректив у заняття. Звичайно, якщо підібрати відповідне унаочнення, запропонувати поширений теоретичний матеріал, відповідне дидактичне забезпечення, то уроки проходять на високому науково-методичному рівні та викликають не лише цікавість, а й захоплення в учнів, їх діяльність буде активнішою. Вважаємо, що приступаючи до висвітлення даного питання вчителю необхідно ознайомити учнів зі спеціальною термінологією. У словниках технічних термінів та державних стандартах України подано термінологію, яку використовують у промисловості.

Для проведення практичних занять на належному рівні необхідні різні види дидактичного забезпечення: роздатковий матеріал, в якому відображена технологічна послідовність виконання операцій, інструкційні карти, плакати, стенди, зразки виробів чи моделі, які імітують натуральні вироби, діафільми, відеофільми. Проте, щоб учні правильно оволоділи трудовими діями, педагоги особисто повинні демонструвати ці дії. Наприклад, для виготовлення накладних кишень складного покрою вчитель пояснює особливості проектування окремих деталей з виточками, складками, зборками, оздоблювальними елементами з неосновного матеріалу; побудову креслень деталей; вказує на послідовність з'єднання деталей між собою, демонструє, як потрібно виконувати різні операції і т.д.. До показу прийомів трудових дій вчитель звертається і в тих випадках, коли учні допускають помилки в роботі. Це допомагає старшокласникам не тільки краще засвоїти шляхи усунення помилок, але й уникати їх повторення при виконанні аналогічних операцій.

У процесі вивчення технологічних особливостей обробки накладних та прорізних кишень різних видів педагог може індивідуально рекомендувати завдання учням залежно від їх можливостей, знань та навичок. Часто виникають труднощі у старшокласників саме у процесі проектування окремих складових деталей кишень, оскільки – це складний процес, який потребує спеціальних знань, творчої фантазії, художнього смаку. Насторожує учнів також порівняно непростий процес виготовлення прорізних кишень: точність викроювання дрібних деталей для обробки; нанесення контрольних позначень та надсічок; проведення розрізів на основних деталях і т.д.

З метою вдосконалення вивчення проектування та технології обробки кишень різних видів ми вважаємо за доцільне розробити зразки накладних та прорізних кишень різних форм, подати загальну послідовність їх обробки та з'єднання з основними деталями виробів, доступні для виконання подальших робіт на заняттях профільного навчання в 10 класі.

На заняттях профільного навчання є великі можливості для ефективного використання інструкційних карт як одного з видів дидактичного забезпечення. Робота з інструкційними картками дає можливість систематизувати знання учнів, допомагає формуванню в них важливих понять професійної дисципліни, розширює їх технічний світогляд, сприяє засвоєнню необхідних технічних відомостей, активізує пізнавальну діяльність, допомагає вчителю в індивідуальній роботі з учнями [2].

Більшість навчальних таблиць, що використовують на заняттях з технологій, застосовують для ілюстрацій навчального матеріалу, що викладає вчитель. Вони містять новий навчальний матеріал. Часто таблиці містять матеріал інструктивного характеру, наприклад, про послідовність виконання завдання.

З власного досвіду можемо констатувати, що на даний період розвитку техніки і технологій, більш доцільним на уроках є використання не лише традиційних методів і засобів навчання. Важливу роль відіграють заняття із застосуванням персональних комп'ютерів. Вважається, що основним для уроків у майстернях є виготовлення виробів з використанням необхідного обсягу знань, які забезпечують якісне і творче виконання практичних робіт. Для максимальної економії часу під час проведення занять з набуття нових знань, для контролю

знань засвоєного матеріалу і вивченого попереднього доцільно використовувати комп'ютер. За його допомогою вчитель може створити умови самостійної роботи та контролювати знання учня без упередженого ставлення до нього.

Комп'ютер можна успішно використовувати на уроках насамперед з його базовим програмним забезпеченням (Power Point, Photo Shop, Corel DRAW, Exel). За допомогою цих програм а заняттях профільного навчання можна виконувати стилізацію рисунків для різних видів художніх творчих робіт, створювати презентації, виконувати проектування виробів, проводити розрахунки та виконувати графічні зображення, готувати текстові файли й ін.

Для проведення теоретичної частини занять на належному рівні доцільно використовувати мультимедіа як один із сучасних напрямків інформаційних технологій. За допомогою динамічних екранних та знакових засобів можна відтворити художньо-образне відображення. Так, наприклад, у процесі проектування виробів з кишнями доцільно добирати різні види моделей, їх форму, розміри, властивості матеріалів для виготовлення, поєднання кольорової гамми і т. п. Для проектування вдалої новоствореної моделі можна порівнювати зображені елементи художнього та технічного моделювання.

Для вдосконалення вивчення навчального матеріалу нами розроблено презентації обробки кишень різних видів, де показано поетапне виконання необхідних операцій. Вважаємо, що пояснення нових відомостей з використанням запропонованих презентацій сприятиме більш доступному та якісному засвоєнню нової інформації старшокласниками.

Після вивчення тем, розділів відповідно до навчальної програми для контролю якості знань старшокласників можна проводити тестування. Залежно від особливостей теоретичного матеріалу використовують різні форми тестових завдань: закрита, відкрита, на відповідність, на правильну послідовність та на причину-наслідковий зв'язок.

Власний педагогічний досвід дозволяє зробити висновок, що комп'ютерні технології відкривають учням доступ до нетрадиційних джерел інформації; а вчителів – дозволяють поєднувати їх з інтерактивними методами навчання, ігровими технологіями, проблемними завданнями та ін..

ЛІТЕРАТУРА:

1. Програма для профільного навчання учнів загальноосвітніх навчальних закладів. Технології. 10-11 класи. Технологічний напрям. Спеціалізація «Швейна справа».
2. Тхоржевський Д. О. Методика трудового і професійного навчання : [у 3 ч.] / Тхоржевський Д. О. – Вид. 4-те, перероб. і доп. – К. : Дініт, 2000. – Ч. 1 : Теорія трудового навчання . – 248 с.

Романич В.

Науковий керівник – доц. Мамус Г. М.

ВИВЧЕННЯ ХУДОЖНЬОГО КОНСТРУЮВАННЯ ВИРОБІВ НА УРОКАХ ТЕХНОЛОГІЙ

Сучасний етап розвитку нашого суспільства вимагає від освітньої галузі забезпечення формування творчої, багатогранно розвинутої особистості. Зростають вимоги до удосконалення навчально-виховного процесу загальноосвітньої школи на основі впровадження інноваційних технологій, досягнень педагогічної науки та передового досвіду виробництва. Провідне місце у її вирішенні належить технічним видам праці як складовій освітньої галузі «Технології». З метою цілеспрямованої підготовки старшокласників до трудової діяльності; виховання творчої особистості, здатної пристосуватися до теперішніх соціально-економічних змін суспільства, використовувати свої знання та вміння на виробництві, в сфері послуг, у побуті навчальною програмою для учнів 10-11 класів передбачено разом із обов'язковими програмами, в яких відображається державний базовий стандарт, вивчення варіативних модулів. «Технологія дизайну предметів інтер'єру» один із них. Інформацію, необхідну для опанування даного варіативного модуля, можна знайти у журналах по художньому конструюванню, у спеціалізованій літературі, на відповідних інтернет-сайтах. Проте, відсутні шкільні підручники та посібники, які би висвітлювали дані питання, не розроблені рекомендації для вчителів для